

De Amazone

De Amazone is een rivier met de grootste breedte en de grootste hoeveelheid water ter wereld. Ze ontspringt in de Andes, in Peru. De Andes is de langste bergketen ter wereld. Daarna stroomt ze door Peru en Brazilië 6400 km. Ver naar de Atlantische oceaan.

Heel gek is dat de Amazone begint helemaal in het westen bij de stille oceaan in de buurt en helemaal naar de andere kant van zuid Amerika eindigt in de Atlantische oceaan. Ook is het gek dat ze begint met een stroompje smeltwater uit een gletsjermeer van een cm. Of 10 in breedte en dat ze bij de monding groter is dan Denemarken. Er ligt daar ook een eiland dat zo groot is als Denemarken.

Het eiland heet Marejo.

De Amazone is sowieso een grillige rivier. Hij wijzigt zijn loop van jaar tot jaar, en laat een heel patroon achter. Zo ontstaan er ook steeds eilandjes, die het jaar daarop vaak weer wegspoelen.

Het tempo waarmee de rivier stroomt, hangt af van het jaargetijde.

Tijdens het natte seizoen zet de rivier haar oevers aan weerszijden wel 40 km. onder water.

De Amazone heeft vele zijrivieren, zeker 17 grote van ruim 1600 km.

Een paar grote zijrivieren zijn: de Tapajos, de Madeira en de Rio Negro.

De Madeira is bijna net zo groot als de Amazone.

De Rio Negro heet zo omdat hij er zwart uitziet. De Amazone ziet er geel uit. Dat komt door het verschillende slib. Ze stromen op een gegeven moment naast elkaar en je blijft het verschil zien. Het vermengt zich pas na vele kilometers.

De Amazone heette eerst de Mar Dulce. Vincente Yane Pinzon gaf hem die naam. Hij voerde mee met de ontdekkingsreizen van Columbus, en ontdekte de rivier, 8 jaar nadat Columbus Amerika ontdekte.

Orellana en Carvajal, 2 ontdekkingsreizigers, gaven 40 jaar later de rivier de naam Amazone. Toen deze mannen eens aanmeerden om voedsel te kopen, kwam er een groep indianenvrouwen aan die vele andere vrouwen aanvoerden in de strijd. Eén van de vrouwen schoot Carvajal een oog uit zijn hoofd. Daarom noemde Orellana de rivier Las Amazonas, wat betekent: vrouwelijke ruiters.

Steden in het Amazonegebied

De grote steden in het gebied zijn:

Recife

Belem

Manaos

Santarem

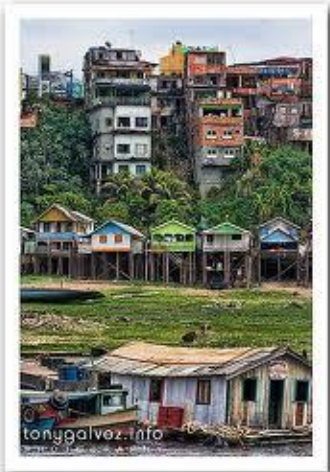
Over Manaos wil ik wat vertellen.

Het is een oeroude havenstad. De naam Manaos komt van Manui, een indianenstam die vroeger op die plek woonde. Toen de 1^e expeditie uit Portugal de bovenloop van de amazone bereikten, werden ze uit een hinderlaag aangevallen door inboorlingen. De portugezen bouwden daarom ter bescherming een klein fort: Sao Jose Do Rio Negro aan de kant van de rio Negro, 20 km. van het punt waar de Rio Negro in de Amazone stroomt. Dat fort bouwden ze in 1699 op een lap grond tussen 2 ravijnen. Hun bescherming van 4 kanonnen hielp niet; elke Portugees die de indianen tegenkwamen, werd door hun gedood. Ook hielp het niet dat de sergeant een huwelijk sloot met de dochter van een indiaans opperhoofd. Pas na de dood van een lastig opperhoofd dat de bijnaam wespennest kreeg, gaf de stam manui het verzet op. Daarna noemden ze de stad naar deze indianenstam; Manaos.

Manaos werd een bloeiende stad, vooral door de rubber die zeer gewild was. Maar ook andere producten, zoals: paranoten, hout, vachten, tonkabonen, hars en gom, en cacao. Het was de stad met de rijkste mensen ter wereld! Maar nu niet meer. Hoe komt dat?

Toen de rubber te populair werd, doordat men ontdekte hoe je door menging met zwavel schoenen kon maken die niet smolten in de hitte, kwam er een verbod om het zaad uit de rubberbomen uit het land te voeren. Men ging echter smokkelen, en er kwam rubberteelt in andere landen, via Engeland in het verre oosten. De productie in het Amazonegebied liep sterk terug, in het verre oosten groeide het sterk. In 1930 bijv. was de productie in het verre oosten 800.000 ton en in het Amazonegebied 14.000 ton. De rijke mensen trokken weg met hun kapitaal. De stad raakte in verval. Maar Manaos is niet bij de pakken neer gaan zitten, maar toch weer gaan groeien en bloeien.

Er zijn nog genoeg producten die alleen in het Amazonegebied te vinden zijn. Bijv. paranoten, balata, wat op rubber lijkt, chicle, dat is het sap van de sapodillaboom, wat de grondstof is voor kauwgom, tonkabonen (vanille-ijs, parfum), cacao, verschillende soorten hout, en een aantal dieren waar de vacht graag van wordt gebruikt, zoals de jaguar, de ocelot, de jacara, maar ook de kaaiman, de boa en de anaconda.

Dieren in het Amazonegebied.

VISSEN:

- Piranha (vleesetende vis)
- Piraroekoe(vette, grote, trage vis)

REPTIELEN:

- Jacara (een soort kaaiman oftewel krokodil)
- Hagedissoorten: Tegoe, boomhagedis, leguaan, gecko

AMFIBIEËN:

- Padden: de gehoornde pad, reuzepad, Surinaamse pad (ingebouwde kinderkamer), panamese gouden kikvors.
- slangen: boa, anaconda(grootste en dikste slang), cascabel(zeer giftig), fer-de -lance, bushmaster, koraalslang, mussaranaslang(deze eet gifslangen), liaanslang, 2koppige slang.

VOGELS:

- Ara (soort papegaai) en parkiet
- Toekan
- watervogels: Flamingo, lepelaar, zilverreiger, ibis, ooievaar
- Harpij-arend (komt voor in mythen)
- zangvogels: pintor, coleiro tanagra

ZOOGDIEREN:

ROOFDIEREN:

- Jaguar
- Jaguarundi (kleine woeste katachtige)
- Ocelot (katachtige)
- Poema

APEN:

- Uilaap, Kapucijnaap,
- oeakari,
- slingeraap,
- doodshoofdaap

KNAAGDIEREN:

- Agoeti (goudhaas)
- Tayra (soort wezel)

- capibara (grootste knaagdier ter wereld)
- paca (jaagt 's nachts)

OVERIGEN:

- miereneter: mierenbeer, boommiereneter
- neusbeer
- boomstekelvarken
- tapir
- gordeldier: met 3 gordels (grote), met 11 gordels, met 9 gordels.

Het klimaat in het Amazonegebied, en de plantengroei.

Het klimaat is heel vochtig en klam. Dat komt omdat het langs de evenaar ligt, daar zijn passaatwinden, die botsen bij de evenaar op elkaar, en omhoog. Het gevolg is enorme regenwolken, waar dus veel regen uitvalt. Dit samen met de hoge temperaturen het hele jaar door, zorgt voor een snelle plantengroei, waaronder een prachtige flora. (zo noem je de bloemenpracht).

Een tweede oorzaak van de weelderige plantengroei is de rivier zelf. Samen met de zijrivieren is het een heel netwerk van water. Planten die onder water beginnen, zoeken zich een weg naar de zon, en worden hoog. Alle planten worden reusachtig, ook het fruit.

Er groeien heel veel soorten planten in het Amazonegebied. De plantenwereld bestaat uit lagen.

De eerste laag bestaat uit prachtige bloemen en grassen, zoals: orchideeën, begonia's, aronskelk, varens, caladiums, polydendrons, leliën maar ook paddestoelen.

De tweede laag bestaat o.a. uit lianen (dik als bomen), palmen, boomvarens, eugenia's.

De derde laag bestaat uit de kruinen van bomen zoals cacaobomen en palmbomen.

De bovenste laag zijn de reuzen onder de bomen, zoals kapokbomen, paranootbomen, teakbomen, een paar soorten vijgen-en knoflook en de 45 meter hoge rozestruik.

Bij elkaar zijn er meer dan 300.000 plantensoorten in de jungle.

8 Februari 2011 - Droogte in Amazonegebied werkt klimaatverandering in de hand

Archiefbeeld van vissers op de Solimoes Rivier nabij Manacapuru, Noord-Brazilië. In november 2010 verlaagde een maandenlange droogte het peil van de Negro rivier, een zijtak van de Amazone, tot de laagste waarden gemeten sinds 1902. Meer dan 60000 mensen kampten toen met een ernstig tekort aan drinkwater en voedsel, terwijl miljoenen dode vissen de rivieren vervuilden. (Foto: REUTERS/Ricardo Moraes29-11-2010)

UXBRIDGE - De ernstige droogte die vorig jaar het Amazonegebied plaagde, pompt nu miljarden tonnen extra CO₂ in de atmosfeer. De droogteramp, de tweede al in enkele jaren, dreigt volgens wetenschappers zelfs een kettingreactie te ontketenen.

Wetenschappers van de Universiteit van Leeds berekenden de klimaatimpact van de grote droogte in het Amazonegebied. In 2010 zijn er miljoenen bomen gestorven, waardoor het Amazonegebied niet alleen minder CO₂ uit de atmosfeer haalt, maar ook de koolstof vrijgeeft die de gestorven bomen over honderden jaren hadden opgeslagen. Samen met een gelijkaardige droogte in 2005 is 2010 naar schatting goed voor een uitstoot van 13 miljard ton CO₂, het equivalent van de totale emissies van China en de VS in 2009.

Na de droogte van 2005 sloeg hoofdonderzoeker Simon Lewis After al de handen ineen met de Braziliaanse wetenschapper Paulo Brando van het Amazone Milieu-onderzoeksinstituut (IPAM). Ze maten op het terrein de schade op.

Uit hun onderzoek bleek dat per hectare maar enkele bomen stierven, en dat het bos er daardoor relatief onveranderd uitzag, maar dat er toch een significante verandering van de CO₂-balans van het woud had plaatsgevonden.

In normale jaren absorbeert het Amazonegebied ongeveer 1,5 miljard ton CO₂ uit de atmosfeer, een cruciale hoeveelheid om de klimaatverandering tegen te gaan. Maar na een droogte als in 2005 bleek dat het woud twee jaar lang geen CO₂ absorbeerde, maar een bron werd van broeikasgassen over een periode van vier tot acht jaar, naarmate de dode bomen rotten en hun opgeslagen koolstof weer afgeven. Lewis en Brando verwachten dat hetzelfde zal gebeuren met de droogte van vorig jaar, waarbij veel meer bomen stierven.

"De droogte in 2010 kwam voor in een enorm gebied van vele miljoenen vierkante kilometers", zegt Lewis.

"Twee van dergelijke grote droogterampen op korte termijn is bijzonder ongewoon, maar ze stroken wel met de klimaatmodellen die een dramatische toekomst voorspellen voor het Amazonegebied."

Kettingreactie

Die modellen voorzien een vermindering van de neerslag in grote delen van de regio naarmate het klimaat opwarmt. Zorgwekkend is dat de grote CO₂-uitstoot kan leiden tot een vicieuze cirkel waarbij de regio verder uitdroogt, maar het is nog te vroeg om dat nu al vast te stellen, zegt de wetenschapper.

Het regenwoud produceert een groot deel van zijn eigen neerslag. Als een te groot deel van het bladerdak verloren gaat, leidt dat tot droogte en meer kans op bosbranden, zo blijkt uit het onderzoek. Dat leidt op zijn beurt tot minder neerslag en dus minder bladerdak. "Uiteindelijk wordt het bos dan 'cerrado' (Braziliaanse savanne), na heel wat bosbranden, menselijk leed, verlies van biodiversiteit en de uitstoot van CO₂ in de atmosfeer", zegt Thomas Lovejoy van het Heinz Centre for Science, Economics and the Environment.

De voorbije vier jaar kende de neerslag in het zuidoosten van het Amazonegebied een terugval met 25 procent. Dat leidde tot enorme bosbranden in een gebied van tienduizend vierkante kilometer. Het goede nieuws is dat de ontbossing minder snel verloopt. De Braziliaanse overheden spelen daarin een rol, maar ook de lagere prijzen voor soja en vee.

Niet enkel het Amazonewoud dreigt van een CO₂-opslagvat te veranderen in een bron van uitstoot. “Ook de boreale wouden in Noord-Amerika verliezen een deel van hun bladerdak, door ziekten, insectenplagen en bosbranden”, zegt Daniel Nepstad van IPAM in Belem, Brazilië. In die boreale wouden is meer koolstof opgeslagen dan waar ook ter wereld.

“Overal ter wereld sterven bossen af – het bewijsmateriaal is ontvullender”, zegt Nepstad. Volgens de wetenschapper wijst het onderzoek op de dringende nood aan reductiedoelstellingen en een beleid dat bronnen van CO₂-uitstoot moet omvormen naar opslagplaatsen voor koolstof. “De meeste bevindingen wijzen er op dat de klimaatverandering steeds sneller verloopt. En dat terwijl de politieke actie vertraagt”, zegt Nepstad.

